

Mitrální chlopeň se dvěma ústími

(Double orifice mitral valve)

Šárka Polcarová, Andrej Myjavec, Miroslav Brtko, Martin Voborník

Kardiochirurgická klinika, Fakultní nemocnice Hradec Králové, Hradec Králové

INFORMACE O ČLÁNKU

Historie článku:

Vložen do systému: 17. 1. 2022

Přepřeván: 6. 3. 2022

Přijat: 27. 3. 2022

Dostupný online: 30. 9. 2022

Klíčová slova:

Mitrální chlopeň se dvěma ústími

Mitrální regurgitace

Vrozená srdeční vada

Keywords:

Congenital cardiac anomaly

Double orifice mitral valve

Mitral regurgitation

SOUHRN

Mitrální chlopeň se dvěma ústími (double orifice mitral valve, DOMV) je vzácná vrozená srdeční vada, obvykle spojená s jinými vrozenými malformacemi. Izolovaná DOMV byla popsána jen velmi vzácně.

Prezentujeme případ 58letého muže bez předchozí historie kardiovaskulárního onemocnění, který podstoupil mitrální anuloplastiku pro významnou mitrální regurgitaci a u kterého byla DOMV diagnostikována perioperačně.

© 2022, ČKS.

ABSTRACT

Double orifice mitral valve (DOMV) is a rare congenital cardiac anomaly, generally associated with other congenital malformations. Isolated DOMV has been reported rarely.

We present a case of a 58-year-old man without history of cardiovascular disease who underwent mitral annuloplasty due to severe mitral valve regurgitation and in whom DOMV was diagnosed perioperatively.

Úvod

Double orifice mitral valve (DOMV) je vzácná vrozená anomálie charakterizovaná mitrální chlopní se dvěma ústími, která jsou anatomicky oddělena přídatným můstkem z fibrózní tkáně.¹

Nejčastěji bývá spojena s atrioventrikulárním septálním defektem, může se ale vyskytovat společně i s jinými vrozenými vadami srdce, jako je koarktace aorty, Fallotova tetralogie, defekt septa síní (ASD), defekt septa komor (VSD), Ebsteinova anomálie a jiné, či s některými geneticky podmíněnými syndromy. Izolovaná DOMV je velmi vzácná.

DOMV byla poprvé popsána Greenfieldem² v roce 1876 a od té doby bývá v literatuře zmiňována jen ojediněle.

Popis případu

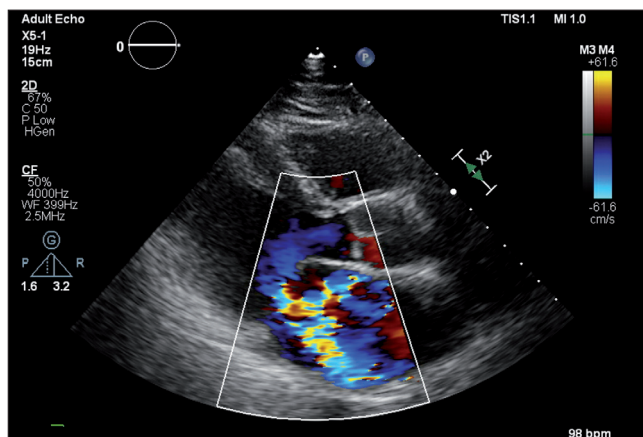
Jednalo se o případ 58letého muže bez předchozí anamnézy kardiovaskulárního onemocnění, který pocítil náhle (při

jíždě na motorce) tlak na hrudi, dušnost a slabost. Při prvním vyšetření bylo vysloveno podezření na respirační infekci, následně byl pacient léčen antibiotiky pro pneumonii (za hospitalizace se přechodně vyskytla i hemoptýza). Po přeléčení dušnost neustávala, proto byl pacient referován k vyšetření kardiologem. Při transtorakálním echokardiografickým vyšetření srdce (TTE) byla popsána normální systolická funkce levé srdeční komory a masivní mitrální regurgitace (obr. 1), současně byla přítomna i středně významná až významná trikuspidální regurgitace. Tyto nálezy následně potvrdilo i transezofageální echokardiografické vyšetření (TEE): masivní mitrální regurgitace (vena contracta 12 mm; obr. 2) s podezřením na rupturu závěsného aparátu, dilatace mitrálního anulu, prolaps anterolaterální komisury, prolaps segmentů A1 a P1, středně významná trikuspidální regurgitace. Typický nálezy na 3D TEE nebyl komentován (obr. 3). Koronarografické vyšetření neprokázalo stenózy na koronárních tepnách. Pacient byl indikován k plastice mitrální a trikuspidální chlopně.

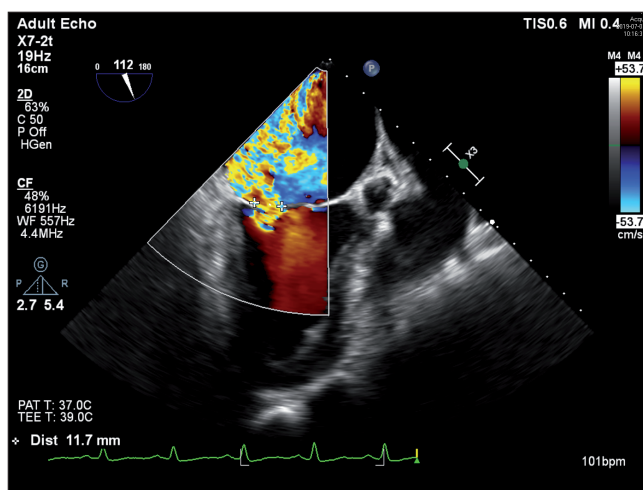
Peroperačním nálezem byla vrozená malformace mitrální chlopně se srústem předního a zadního cípu v ob-

Adresa pro korespondenci: MUDr. Šárka Polcarová, Kardiochirurgická klinika, Fakultní nemocnice Hradec Králové, Sokolská 581, 500 05 Hradec Králové, e-mail: s.polcarova@seznam.cz

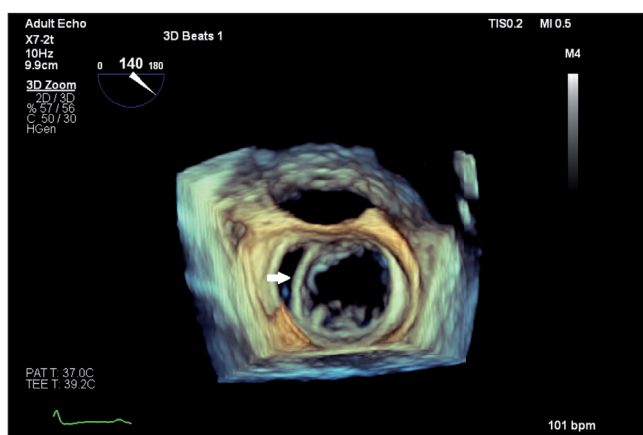
DOI: 10.33678/cor.2022.029

Obr. 1 – Předoperační transtorakální echokardiografie (TTE), parasternální projekce na dlouhou osu (PLAX): významná mitrální regurgitace v barevném dopplerovském zobrazení

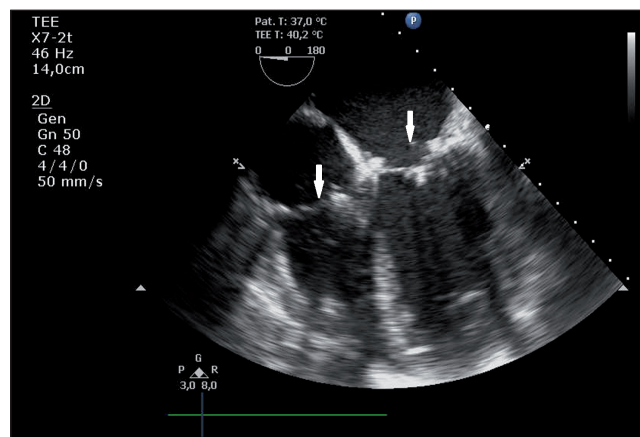

Obr. 2 – Předoperační transezofageální echokardiografie (TEE), projekce na dlouhou osu levé komory: zobrazení regurgitačního jetu na mitrální chlopně a měření vena contracta

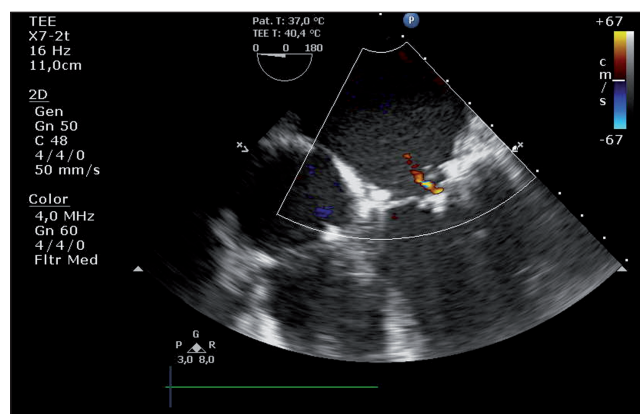

Obr. 3 – Předoperační 3D TEE vyšetření mitrální chlopně (3D Zoom), pohled z levé síně („chirurgický pohled“): můstek u anterolaterální komisury (označeno šipkou)

lasti scalopů A1 a P1 (v operačním protokolu označeno jako „vrožený Alfieri“) a ruptura šlašinek vedoucích k A2 a P2. Můstek zůstal operátorem zachován, byla provedena plastika mitrální chlopně anuloplastickým ringem Car-

Obr. 4 – Perioperační TEE čtyřdutinová projekce: anuloplastický prstenec mitrální a trikuspidální chlopně (označeno šipkou)

Obr. 5 – Perioperační TEE čtyřdutinová projekce: stopová reziduální regurgitace po plastice mitrální chlopně

pentier-Edwards Physio 32 (Edwards Lifesciences Corp., Irvine, USA) a třemi goretexovými šlašinkami do můstku mezi A1 a P1 a k A2 a k P2, plastika trikuspidální chlopně anuloplastickým ringem Edwards MC3 34 (Edwards Lifesciences Corp. Irvine, USA). Perioperační TEE potvrdilo optimální výsledek operace se stopovou reziduální mitrální regurgitací (obr. 4 a 5).

Pooperační průběh byl u pacienta bez pozoruhodností.

Na základě perioperačního nálezu bylo revidováno předoperační echokardiografické vyšetření (z referujícího pracoviště). Při detailní analýze TEE byla stanovena diagnóza double orifice mitral valve s prolapsem A2 a P2, billowingem A3, A1 a P1. Na původním TEE nebyl tedy správně rozpoznán můstek mezi A1 a P1 a mitrální regurgitace dvěma jety (v obou ústech).

Diskuse

Double orifice mitral valve (DOMV) je anatomicky komplexní porucha, postihující nejen mitrální chlopu, ale i subvalvulární aparát a papilární svaly. Tato velmi vzácná malformace je charakterizována přítomností dvou mitrálních ústí, z nichž každé má nezávislé šlašinky z abnormální fúze endokardových polštářků a abnormálního vývoje mitrální chlopně z primárního záhybu a primitivní levé

komory během procesu delaminace. Morfogenetický mechanismus je vysvětlen abnormálním sjednocením mezi dorzálním endokardovým a levým laterálním endokardovým polštářkem do jedné struktury během rané vývojové fáze.³

Klinicky se DOMV manifestuje většinou v dětském věku a klinický průběh závisí na hemodynamické významnosti vady a souvisejících srdečních abnormalitách. Diagnóza v dospělém věku je extrémně vzácná.⁴ Incidence DOMV se uvádí přibližně v 0,05 % případů. Mezi vrozenými srdečními vadami představuje 1 % všech případů.

DOMV se dle Trowitzschovy klasifikace⁵ dělí na 3 typy:

- A) Hole (or Eccentric) Type zahrnuje 85 % všech DOMV a je charakterizován malým akcesorním ústím situovaným u jedné z komisur. V případě lokalizace u posteromediální komisury bývá spojen s atrioventrikulárním (AV) kanálem. Každé z ústí má svůj vlastní subvalvulární aparát. Diagnostika je obtížná, vizualizovat ho lze ultrazvukovým vyšetřením typicky v mid-leaflet úrovni.
- B) Complete Bridge Type je charakterizován centrálním můstkem tkáně táhnoucím se symetricky či asymetricky a zasahujícím od mitrálního anulu přes celou hloubku cípů až k okrajům. Bývá také přirovnáván k „brýlím“.
- C) Incomplete Bridge Type, pro který je typické spojení pouze volných okrajů cípů; báze cípů a anulus zůstává nedotčen. Má pouze jedno ústí, ale dva výtoky.

Někteří autoři popisují ještě čtvrtý typ, který tvoří duplicitní mitrální chlopeň – tedy dva anuly, dvě chlopně, každá s vlastními cípy, komisurami, šlašinkami a papilárními svaly.⁶

DOMV se může vyskytovat jako izolovaná vada nebo současně s celou řadou vrozených srdečních abnormalit (např. koarktace aorty, defekt septa síní, defekt septa komor, Fallotova tetralogie, Ebsteinova anomálie, perzistující levostranná horní dutá žíla atd.) nebo u některých geneticky podmíněných syndromů (např. Downův syndrom, Kabuki syndrom, De Langeové syndrom atd.).

Mimo kongenitálních dnes můžeme mluvit i o „získaných“ DOMV. Jedna z možných příčin je těžká degenerace mitrální chlopně, kdy kalcifikace vyskytující se dominantně na protilehlých částech cípů způsobí jejich fúzi. Pak je obraz podobný DOMV, ale s tím rozdílem, že šlašinky zasahují do obou papilárních svalů. DOMV může také imitovat řešení mitrální regurgitace plastikou dle Alfieriho nebo MitraClipem.

U našeho pacienta se jednalo o typ B dle Trowitzschovy klasifikace, akcesorní ústí bylo situováno u anterolaterální komisury. U tohoto pacienta nebyla přítomna jiná vrozená srdeční vada ani některý z geneticky podmíněných syndromů.

V dřívější době byli echokardiografisté schopni popsat tuto vadu již při transtorakálních 2D vyšetřeních. Z 2D

vyšetření vychází také již výše zmíněná Trowitzschova klasifikace. Dominantní bylo při této metodě zobrazení v krátké ose z parasternální projekce a projekce subxifoideální, apikální projekce sloužila pak spíše k posouzení závažného aparátu chlopně. V současné době je diagnostika doménou transezofageální a 3D echokardiografie.

Léčba DOMV závisí primárně na tom, zda je pacient symptomatický či nikoli, což koreluje se stupněm dysfunkce mitrální chlopně. U asymptomatických pacientů jsou doporučeny pravidelné echokardiografické kontroly, neexistují však žádná aktuální doporučení týkající se frekvence těchto kontrol. Další postup u symptomatických pacientů zahrnuje celou škálu úkonů od úpravy medikace k chirurgickému řešení mitrální vady plastikou či náhradou chlopně.^{7,8}

Závěr

DOMV je vrozená srdeční vada, se kterou se v rutinní praxi setkáváme raritně. V případě, že ji správně diagnostikujeme, měli bychom pátrat i po dalších vrozených srdečních vadách a geneticky podmíněných syndromech, které mohou být s DOMV spojeny.

Prohlášení autorů o možném střetu zájmů

Žádný střet zájmů.

Financování

Žádné.

Prohlášení autorů o etických aspektech publikace

Autoři prohlašují, že kazuistika byla vypracována podle etických standardů.

Literatura

1. Kandpal S, Kumar A, Mishra M, Mehta Y. A rare case of double orifice mitral valve: A case report. *Ann Card Anaesth* 2021;24:487–489.
2. Greenfield W. Double mitral valve. *Trans Pathol Soc (London)* 1876;27:128–129.
3. Méndez RJ, Balletti LR, Cianciulli TF, et al. Double orifice mitral valve. *J Echocardiogr* 2014;12:40–42.
4. Rollán MJ, San Román JA, Munoz C, et al. Anomalías congénitas de la válvula mitral en el adulto: presentación de tres casos. *Rev Esp Cardiol* 1998;51:912–914.
5. Trowitzsch E, Bano-Rodrigo A, Burger BM, et al. Two-dimensional echocardiographic findings in double orifice mitral valve. *J Am Coll Cardiol* 1985;6:383–387.
6. Wojcik A, Klisiewicz A, Lusawa T, Hoffman P. Double orifice mitral valve – case report. *Kardiol Pol* 2005;63:663–665.
7. Oda T, Kono T, Akaiawa K, Nakamura K. Edge-to-edge repair for mitral regurgitation associated with isolated double-orifice mitral valve. *Interact Cardiovasc Thorac Surg* 2018;26:529–531.
8. Barac YD, Glowr DD. Congenital double orifice mitral valve is a repairable condition. *Heart Lung Circ* 2019;28:e147–e148.